

ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Олександр Федорович ЛИСЕНКО,

здобувач Університету сучасних знань

Під час воєнного стану діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування зазнає значних змін. Окремі правоохоронні органи можуть отримати розширені повноваження, спрямовані на забезпечення обороноздатності країни, координацію роботи військових, правоохоронних органів та цивільних установ. Військове командування спільно з органами виконавчої влади може запроваджувати спеціальні заходи, зокрема примусову евакуацію населення із зон бойових дій, вилучення приватного майна для потреб армії, введення трудової повинності для працездатного населення [1, с. 42].

Протидія корупції в органах державної влади в умовах дії правового режиму воєнного стану – це комплекс правових, організаційних, адміністративних та превентивних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення, припинення та мінімізацію корупційних ризиків у діяльності органів державної влади під час функціонування особливого правового режиму, запровадженого у зв'язку із загрозою національній безпеці та територіальній цілісності держави [2, с. 129].

Цей процес передбачає посилений контроль за діяльністю посадових осіб, підвищення рівня прозорості ухвалення рішень, удосконалення механізмів громадського та інституційного контролю, а також застосування спеціальних антикорупційних інструментів, адаптованих до умов воєнного стану. В умовах підвищеної загрози національній безпеці важливе значення набуває своєчасне реагування на можливі зловживання владою, розкрадання бюджетних коштів, незаконне збагачення та інші корупційні правопорушення, що можуть послабити обороноздатність країни та ефективність управлінських рішень.

Протидія корупції у цей період базується на законодавчих актах, що регулюють антикорупційну діяльність, у тому числі Законах України «Про запобігання корупції», «Про правовий режим воєнного стану», а також на відповідних підзаконних нормативно-правових актах.

У сучасній правовій науці України протидія корупції в органах державної влади в умовах дії правового режиму воєнного стану розглядається як сукупність правових, організаційних та оперативних заходів, спрямованих на усунення корупційних загроз, що можуть негативно впливати на обороноздатність країни, функціонування державного апарату та соціально-економічний розвиток у кризовий період [3, с. 25].

Однією з ключових особливостей протидії корупції в умовах воєнного стану є посилення антикорупційного контролю. Значна увага приділяється сфері публічних закупівель, які в умовах воєнного стану часто здійснюються за спрощеними процедурами. Для забезпечення прозорості та підзвітності

сті процесів використовуються електронні платформи, такі як Prozorro, а також незалежний аудит і громадський контроль.

З огляду на особливості правового режиму воєнного стану відбулися певні зміни у сфері державного контролю та декларування. Зокрема, на початку широкомасштабної війни було тимчасово припинено обов'язкове подання електронних декларацій, що створило ризики для зловживань. Однак згодом ця вимога була відновлена, що дозволило забезпечувати ефективний контроль за доходами та майновим станом посадових осіб.

Тому протидія корупції в умовах воєнного стану є складним та багатогранним процесом, що потребує системного підходу, поєднання зусиль органів державної влади, міжнародних партнерів та громадськості. Посилення контролю, посилена відповідальність за корупційні злочини, прозорість державних витрат та активна участь громадянського суспільства є ключовими чинниками, які допомагають мінімізувати корупційні ризики та забезпечити ефективне функціонування органів державної влади у складних безпекових умовах.

Ще однією важливою особливістю протидії корупції в умовах воєнного стану є необхідність швидкого реагування на нові виклики, пов'язані з масштабними переміщеннями населення, відбудовою зруйнованої інфраструктури та забезпеченням обороноздатності країни. Це вимагає створення механізмів оперативного контролю за діяльністю органів державної влади та запобігання корупційним ризикам на всіх рівнях [4, с. 21].

Таким чином, у даному підрозділі зазначено, що протидія корупції в органах державної влади в умовах воєнного стану є критично важливим завданням, оскільки корупційні злочини в цей період можуть не лише завдати економічних збитків, а й послабити обороноздатність країни, знизити рівень довіри громадян до влади та поставити під загрозу підтримку міжнародних партнерів. Правовий режим воєнного стану створює нові виклики, які вимагають швидкого реагування та ефективних механізмів запобігання зловживанням, особливо у сферах публічних закупівель, розподілу гуманітарної допомоги, оборонного забезпечення, фінансування критично важливих об'єктів інфраструктури та діяльності військово-цивільних адміністрацій.

Список використаних джерел

1. Організація сектору безпеки і оборони України: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра військ. наук, доц. В. В. Овчаренка. Київ: КІНГУ. 2023. 316 с.
2. Бондаренко О. С., Тимошенко О. О. Протидія корупції в умовах воєнного стану: аналіз проблем та можливостей. *Право і безпека*. 2024. № 2 (93). С. 127-139.
3. Довідник із запобігання корупції в органах місцевого самоврядування / Хавронюк М. І., Піскунова О. Б., Москалець Н.В., Хань О.О. Київ: ТОВ «Франко Пак», 2024. 138 с.
4. Посібник з питань організації внутрішнього контролю розпорядниками коштів державного бюджету / Міністерство фінансів України. Київ, 2019. 34 с.